

Název předmětu: Úvod do religionistiky
Garant předmětu: Mgr. Martin Klapetek, PhD.
Způsob ukončení předmětu (zp./zk.): zp., zk.
Rozsah výuky: 4 hodiny týdně
Forma výuky předmětu (př./cv./sem.): přednáška, seminář
Semestr: ZS
Druh předmětu (povinný, povinně volitelný, výběrový): povinný
Doporučený ročník pro absolvování: 1
Určeno pro obory: Religionistika
Určeno pro studenty v prez./komb. formě: prez.

Anotace předmětu:

Cykklus přednášek a seminářů má seznámit posluchače se základními problémy, terminologií, předmětem a metodami religionistiky. Nastiňuje též postavení tohoto oboru v kontextu dalších příbuzných nauk, zejména filosofie, etiky, teologie a historie. Zvláštní pozornost je věnována vnitřní systematizaci religionistiky v průběhu jejího historického vývoje až po současný stav bádání. Studenti díky úvodnímu kurzu získají orientaci o dosavadním výzkumu na poli dějin náboženství, psychologie náboženství, sociologie náboženství, geografie náboženství, kulturní antropologie a fenomenologie náboženství. Posluchači jsou seznamováni s metodami studia pramenů, s používáním vědecké literatury a s formálními požadavky samostatné vědecké práce. Výsledkem je aplikace získaných vědomostí při práci na tématu z teorie a metodologie religionistiky.

Povinná literatura:

Student je povinen ke zkoušce přečíst dvě knihy. Vybere si pokaždé jednu publikaci ze ve skupině A i B. Při zkoušce bude dotazován na svou volbu odborné literatury.

A:

Horyna, B.: *Úvod do religionistiky*. Praha: Oikúmené 1994, 131 s.

(nebo) Waardenburg, J.: *Bohové zblázka*. Brno: Masarykova univerzita – Georgetown 1997, 164 s.

B:

Skalický, K.: *Po stopách neznámého Boha*. (Svitavy: Trinitas 1999) – Řím: Křesťanská akademie 1994, 164 s.

(nebo) Heller, J. – Mrázek, M.: *Nástin religionistiky*. Praha: Kalich 2004, 316 s.

Student je dále povinen vypracovat výtah/referát z jedné z knih ze seznamu literatury pro referáty. Konkrétní výběr knihy student potvrdí svým podpisem na archu vyvěšeném na nástěnce Katedry filosofie a religionistiky TF JU vedle kanceláře 4.28. Student je povinen odevzdat referát nejpozději poslední týden výuky v elektronické formě na emailovou adresu klapetek@tf.jcu.cz

Literatura pro referáty:

Antalík, D.: *Jak srovnávat nesrovnatelné*. Praha: OIKOYMENH 2005, 232 s. Referent

Berger, P.: *Vzdálená sláva*. Brno: Barrister & Principal 1997, 185 s. Referent

Durkheim, E.: *Elementární formy náboženského života: systém totemismu v Austrálii*. Praha: OIKOYMENH 2002, 491 s. Dva referenti

Eliade, M.: *Iniciace, rituály, tajné společnosti*. Brno: Computer Press 2004, 213 s. Referent

Eliade, M.: *Kováři a alchymisté*. Praha: Argo 2000, 158 s. Referent

Eliade, M.: *Mýtus o věčném návratu*. Praha: Oikúmené 1993, 102 s. a Geertz, C.: „Náboženství jako kulturní systém“. In: Geertz, C.: *Interpretace kultur: Vybrané eseje*, Praha: Sociologické nakladatelství 2000, s. 103-145. Referent

Eliade, M.: *Obrazy a symboly*. Brno: Computer Press, 2004 179 s. Referent

Eliade, M.: *Posvátné a profánní*. Praha: Česká křesťanská akademie 1994, 155 s. Referent

Frazer, J. G.: *Mýty o původu ohně*. Praha: Garamond 2000, 251 s. Referent

Frazer, J. G.: *Zlatá ratolest*. Praha: Mladá fronta 1994, 640 s. Tři referenti

Freud, S.: *Totem a tabu*. Praha: Práh 1991, 181 s. Referent

Fromm, E.: *Psychoanalýza a náboženství*. Praha: Aurora 2003, 124 s. Referent

Hanuš, J.: *Úvod do srovnávací vědy náboženské*. Praha: V. Kotrba 1920, 165 s. Referent

Holm, G. N.: *Úvod do psychologie náboženství*. Praha: Portál 1998, 160 s. Referent
Jung, C. G. - Kerényi, K.: *Věda o mytologii*. Brno: Nakl. Tomáše Janečka 1995, 230 s. Referent
Lévy-Bruhl, L.: *Myšlení člověka primitivního*. Praha: Argo 2000, 368 s. Dva referenti
Malinowski, B.: *Sex a represe v divošské společnosti*. Praha: SLON 2007, 245 s. Referent
Otto, R.: *Posvátno*. Praha: Vyšehrad 1998, 160 s. Referent
Pertold, O.: *Úvod do vědy náboženské*. Praha: Melantrich 1947, 188 s. Referent
Pertold, O.: *Základy všeobecné vědy náboženské*. Kladno: J. Šnajdr 1920, 283 s. Referent:
Weber, M.: *Metodologie, sociologie a politika*. Praha: OIKOYMENH 1998, do s. 242. Referent
Weber, M.: *Sociologie náboženství*. Praha: Vyšehrad 1998, 368 s. Dva referenti

Doporučená literatura k dalšímu studiu:

Bubík, T.: *České bádání o náboženství ve 20. století. Možnosti a meze*. Červený Kostelec: Nakl. Pavel Mervart 2010.
Hejna, D.: *Náboženství a společnost. Věda o náboženství a její historické kořeny*. Praha: Grada 2010.
Horyna, B. – Pavlincová, H.: „Nástin dějin religionistiky“. In: Horyna, B. – Pavlincová, H.: *Dějiny religionistiky*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc 2001, s. 7-76.
Komorovský, J.: *Religionistika: Věda o náboženstvích světa a jej pomocné disciplíny*. Bratislava: Univerzita Komenského 1994 (2002).
Paden, W. E.: *Bádání o posvátnu*. Brno: Masarykova univerzita 2002.
Skalický, K.: *V zápase s posvátnem*. Brno: CDK 2005.
Sokol, J.: *Člověk a náboženství: proměny vztahu člověka k posvátnému*. Praha: Portál 2004, s.7-77.
Štampach, O. I.: *Náboženství v dialogu*. Praha: Portál 1998.
Werner, K.: „K metodologii studia náboženství se zvláštním ohledem na roli filozofie náboženství a na postavení teologie“, *Religio* 1/1, 1993, s. 7-26.
Connolly, P.: *Approaches to the Study of Religion*. London: Continuum 2001.
Smith, J. Z.: *Relating religion : essays in the study of religion*. Chicago: University of Chicago Press 2004.
Paden, W.: *Religious worlds : the comparative study of religion*. Boston: Beacon Press 1994.
Segal, R. A.: *The Blackwell companion to the study of religion*. Malden: Blackwell 2006.
Jensen, J. S.: *The study of religion in a new key*. Aarhus: Aarhus University Press 2003.
Funda, O. A.: „Rozdíl mezi teologem a religionistou“, *Religio* 1/2, 1993, s. 177-179.
Horyna, B.: „Religionistika a teologie“, *Religio* 1/2, 1993, s. 183-189.
Štampach, I. O.: „Může být teolog religionistou?“, *Religio* 1/2, 1993, s. 180-182.

Časopisy – *Religio* – revue pro religionistiku i *Sacra aneb Rukověť religionisty* naleznete v databázi <http://digilib.phil.muni.cz/>

Požadavky na studenta k zápočtu a následující zkoušce:

K zápočtu je potřeba vypracovat referát, prezentovat ho na semináři a odevzdat ho nejpozději poslední týden výuky. Následně ke zkoušce je potřeba se seznámit se s povinnou literaturou (viz výše) a obsahem přednášek.